

Dosarul nr. 2r-456/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.: V. Craveț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Vitalie Postovan,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Postovan
împotriva Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări”
Societate pe Acțiuni și Moraru Andrei, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni
„MAIB Leasing” cu privire la declararea nulității parțiale a procesului-verbal,
repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 26 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
restituit apelul declarat de Vitalie Postovan împotriva hotărârii din 23 decembrie 2020
a Judecătoriei Drochia, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar
apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a ț ă:

La 23 ianuarie 2019 Postovan Vitalie a depus cerere de chemare în judecată,
concretizată ulterior, împotriva ÎM Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări”
SA, intervenient accesoriu SA „MAIB Leasing”, solicitând declararea nulității pct.
5.24, secțiunea 5, din procesul-verbal nr. 8 al ÎM Compania de Asigurări „Grawe Carat
Asigurări” SA - „condiții de asigurare a vehiculelor terestre”, Clasa 3, aprobat la 14
august 2012, modificat la 20 februarie 2017; încasarea din contul ÎM Compania de
Asigurări „Grawe Carat Asigurări” SA a sumei de 94.700,35 de lei cu titlu de
prejudiciu material și 400.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și
compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 25 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a
fost introdus în proces în calitate de copârât Moraru Andrei.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a
fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Postovan Vitalie. S-a încasat din
contul lui Postovan Vitalie în bugetul de stat suma de 2.987,93 de lei taxa de stat.

La 25 ianuarie 2021 Postovan Vitalie a depus cerere de apel nemotivată și
netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea

integrală a hotărârii din 23 decembrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii. Suplimentar, apelantul a mai solicitat scutirea de la plata taxei de stat impusă pentru cererea de apel.

Prin încheierea din 26 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, a fost restituit apelul declarat de Vitalie Postovan împotriva hotărârii din 23 decembrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 11 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Postovan Vitalie a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 26 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii contestate, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea în termen a apelului, și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului Postovan Vitalie a indicat că nu a reușit să depună cererea de apel în termenul legal prevăzut de art. 362 CPC din motiv că la data de 22 ianuarie 2021 (vineri), când a expirat termenul-limită de efectuare a actului de procedură, s-a aflat în deplasare de serviciu, zilele de 23 ianuarie 2021 - 24 ianuarie 2021 (sâmbătă-duminică) au fost zile de repaus, iar 25 ianuarie 2021 era următoarea zi lucrătoare (luni) când a fost depusă cererea de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 26 mai 2021 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa lui Postovan Vitalie la 27 mai 2021, recepționată de către ultimul la 01 iunie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS8000938522AS (f.d. 185, 190).

Astfel, recursul declarat la 11 iunie 2021 este în termen.

La 22 iunie 2021 în adresa ÎM Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări”, SA, Moraru Andrei și SA „MAIB Leasing” a fost expediată copia recursului declarat de Postovan Vitalie, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 197, 199-200), însă părțile nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participantii la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de **30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii**, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Din norma dată de drept rezultă că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 23 decembrie 2020 Judecătoria Drochia, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Postovan Vitalie.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 25 ianuarie 2021 Postovan Vitalie a depus cerere de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea integrală a hotărârii din 23 decembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii, precum și scutirea de la plata taxei de stat impusă pentru cererea de apel, fără însă a solicita repunerea apelului în termen.

Ca urmare, prin încheierea din 26 mai 2021, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, Curtea de Apel Bălți a restituit apelul declarat de Vitalie Postovan împotriva hotărârii din 23 decembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu circumstanțele cauzei, motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Postovan Vitalie, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din CPC, iar apelantul nu a solicitat repunerea apelului în termen în conformitate cu art. 116 din CPC.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central a fost pronunțat la 23 decembrie 2020, iar cererea de apel a fost depusă de către Postovan Vitalie abia la 25 ianuarie 2021, pe când termenul-limită de declarare a apelului a expirat la 22 ianuarie 2021 inclusiv (vineri).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. ***La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.*** Totodată, trebuie

efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că deși apelul a fost depus de Postovanu Vitalie peste termenul legal de atac, totuși apelantul nu a solicitat repunerea actului de procedură în termen, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor concludente întru confirmarea imposibilității depunerii acestuia în interiorul termenului legal.

Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar *la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.*

La acest capitol se rețin prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Postovan Vitalie în cerere de recurs precum că nu a reușit să depună cererea de apel în termenul legal prevăzut de art. 362 CPC din motiv că la data de 22 ianuarie 2021 (vineri), când a expirat termenul limită de efectuare a actului de procedură, s-a aflat în deplasare de serviciu, zilele de 23 ianuarie 2021 - 24 ianuarie 2021 (sâmbăta-duminică) au fost zile de repaus, iar 25 ianuarie 2021 era următoarea zi lucrătoare (luni) când a fost depusă cererea de apel, în situația în care recurentul/apelant nu a solicitat în apel repunerea acestuia în termen.

Mai mult ca atât, Postovan Vitalie a fost prezent în cadrul ședinței din 23 decembrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central, când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, recepționând la aceeași dată copia dispozitivului actului judecătoresc (f.d. 157, 161).

Prin urmare, Postovan Vitalie, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege, or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelantul să înainteze personal această solicitare.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept legală și întemeiată încheierea din 26 mai 2021 a Curții de Apel Bălți.

Se reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Postovan Vitalie.

Se menține încheierea din 26 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Postovan împotriva Întreprinderii

Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni și Moraru Andrei, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „MAIB Leasing” cu privire la declararea nulității parțiale a procesului-verbal, repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic